A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2012. február 16.*

„Projektek környezetre gyakorolt hatásainak a vizsgálata — A »jogalkotási aktus« fogalma — Az Aarhusi Egyezmény végrehajtási útmutatójában található információk jelentősége és terjedelme — Valamely projekt megfelelő környezeti hatásvizsgálat nélküli engedélyezése — Az igazságszolgáltatáshoz való jog a környezetvédelem területén — A jogorvoslathoz való jog terjedelme — Élőhelyirányelv — A természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló terv vagy projekt — Nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indok”

A C-182/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour constitutionnelle (Belgium) a Bírósághoz 2010. április 9-én érkezett, 2010. március 30-i határozatával terjesztett elő az előtte

Marie-Noëlle Solvay és társai

és

a **Région wallonne**

között,

az **Infrabel SA**,

a **Codic Belgique SA**,

a **Federal Express European Services Inc. (FEDEX)**,

a **Société wallonne des aéroports (Sowaer)**,

a **Société régionale wallonne du transport (SRWT)**,

a **Société Intercommunale du Brabant wallon (IBW)**

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot (előadó) tanácselnök, K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader és E. Jarašiūnas bírák,

* Az eljárás nyelve: francia.

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. november 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– M.-N. Solvay és társai képviseletében T. Vandenput és M.-L. Giovannelli ügyvédek,

– az association des riverains et habitants des communes proches de l'aéroport BSCA (Brussels South Charleroi Airport) (ARACh) képviseletében A. Lebrun ügyvéd,

– az association Inter-Environnement Wallonie és társai képviseletében J. Sambon ügyvéd,

– az association Charleroi South Air Pur és társai képviseletében D. Brusselmans ügyvéd,

– A. Boxus és társai képviseletében L. Misson és A. Kettels ügyvédek,

– N. Laloux és társai képviseletében L. Dehin ügyvéd,

– a Région wallonne képviseletében F. Haumont ügyvéd,

– az Európai Bizottság képviseletében O. Beynet, J.-B. Laignelot és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én kötött és az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal (HL L 124., 1. o.) jóváhagyott egyezmény (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény) (az Aarhusi Egyezményt Magyarországon kihirdette a 2001. évi LXXXI. törvény) 2., 3. 6. és 9. cikkének, a 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 156., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 466. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.; a továbbiakban: 85/337 irányelv) 1., 9. és 10a. cikkének, továbbá a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyirányelv) 6. cikke (3) és (4) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Liège-Bierset és Charleroi-Bruxelles Sud repülőterek közelében, valamint a Bruxelles–Charleroi-vasútvonal mentén élő lakosok és a Région wallonne között az e létesítményekkel kapcsolatos munkálatok engedélyezése tárgyában folyamatban lévő eljárások keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 Az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdése alapján a „hatóság” kifejezés meghatározása „nem tartalmazza azokat a testületeket vagy intézményeket, melyek […] jogalkotói minőségben járnak el”.

4 Az Aarhusi Egyezmény 3. cikkének (9) bekezdése kimondja:

„A jelen Egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek keretein belül a nyilvánosságnak hozzá kell férnie az információhoz, meg kell kapnia a lehetőséget a döntéshozatalban való részvételre és a hozzáférést az igazságszolgáltatáshoz a környezetvédelmi ügyekben állampolgárságra, nemzetiségre vagy honosságra való tekintet nélkül, továbbá jogi személy esetén bejegyzési helyre, illetve tényleges tevékenységének központjára való tekintet nélkül.”

5 Az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdése szerint:

„Valamennyi Fél biztosítja a hatósági döntés meghozatala után a nyilvánosság megfelelő eljárások szerinti, haladéktalan tájékoztatását. Minden Fél a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszi a döntés szövegét, valamint az alapját képező fő okokat és megfontolásokat.”

6 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2)–(4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Valamennyi Fél, nemzeti jogszabályainak keretein belül, biztosítja az érintett nyilvánosság azon tagjai számára, akik

a) kellő érdekeltséggel bírnak a döntésben [helyesen: kellő mértékben érdekeltek], vagy alternatívan,

b) jogaik sérülését állítják, amennyiben a Fél közigazgatási eljárási törvénye ennek fennállását előfeltételként szabja, a felülvizsgálati eljárás hozzáférhetőségét bíróság és/vagy más, a jogszabályok által kijelölt független és pártatlan testület előtt, hogy megtámadják bármely döntés, intézkedés vagy mulasztás anyagi vagy eljárási törvényességét, mely ütközik a 6. cikk rendelkezéseivel, és amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik, a jelen Egyezmény más releváns rendelkezéseivel, nem csorbítva a (3) bekezdés érvényét [helyesen: jogsérelemre hivatkoznak, amennyiben a Fél közigazgatási eljárásjoga ezt előfeltételként írja elő, a bíróság és/vagy más, a jogszabályok által kijelölt független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslati eljáráshoz való jogot, hogy vitassák egyfelől – amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik – az Egyezmény 6. cikke rendelkezéseinek, másfelől – az alábbi (3) bekezdés sérelme nélkül – más releváns rendelkezéseinek hatálya alá tartozó határozatok, intézkedések vagy mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét].

A kellő érdek és a jogsérelem fogalmát a nemzeti jogszabályok követelményeivel, valamint azzal a céllal összhangban kell meghatározni, miszerint ezen Egyezmény hatálya alatt [helyesen: az ezen Egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben] az érintett nyilvánosság kapjon széles körű hozzáférési lehetőséget az igazságszolgáltatáshoz [helyesen: nyilvánosságot széles körben illesse meg az igazságszolgáltatáshoz való jog]. E célból a 2. cikk (5) bekezdésben írt követelményeknek megfelelő, nem kormányzati szervezet kellő érdekkel rendelkezőnek minősül a fenti a) albekezdés céljára [helyesen: a fenti a) pont értelmében vett kellő érdekkel rendelkezőnek minősül]. Ugyanezen szervezetek a fenti b) albekezdésben megfogalmazott jogokkal rendelkező szervezeteknek minősülnek [helyesen: E szervezetek jogait a fenti b) pont alkalmazásában olyan jogoknak kell tekinteni, amelyek sérülhetnek].

Ezen bekezdés rendelkezései, ahol ezt a nemzeti szabályozás előírja, nem zárhatják ki azon követelményt, amely egy adminisztratív hatóság előtti felülvizsgálati eljárásnak az ügy jogi útra terelése előtti megindítására és lefolytatására vonatkozik [helyesen: E (2) bekezdés rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtti előzetes jogorvoslati kérelem benyújtásának lehetőségét, illetve nem mentesítenek a belső jogban adott esetben előírt azon kötelezettség alól, hogy a bírósági eljárás megindítása előtt ki kell meríteni a közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket].

(3) A fenti (1) és (2) bekezdésben tárgyalt felülvizsgálati eljárások szabályainak csorbítása nélkül valamennyi Fél biztosítja, hogy a nyilvánosság azon tagjai számára, akik a nemzeti jogrendszerben lefektetett kritériumoknak, amennyiben vannak ilyenek, megfelelnek, a közigazgatási és bírói eljárásokhoz való hozzáférés biztosított legyen, hogy megtámadhassák magánszemélyek és hatóságok olyan lépéseit és mulasztásait, amelyek ellentmondanak a környezetre vonatkozó nemzeti jog rendelkezéseinek [helyesen: Ezenfelül a fenti (1) és (2) bekezdésben szereplő jogorvoslati eljárások sérelme nélkül valamennyi Fél biztosítja a nyilvánosság azon tagjai számára, akik a nemzeti jogban meghatározott kritériumoknak – amennyiben vannak ilyenek – megfelelnek, a magánszemélyek és hatóságok olyan intézkedései vagy mulasztásai megtámadására irányuló közigazgatási vagy bírósági eljáráshoz való jogot, amelyek sértik a környezetre vonatkozó nemzeti jogi rendelkezéseket].

(4) Az (1) bekezdés kiegészítéseképpen és annak korlátozása nélkül, [helyesen: Ezenfelül az (1) cikk sérelme nélkül] az (1), (2), és (3) bekezdésben jelzett eljárások elégséges és hatékony jogorvoslást kell, hogy biztosítsanak, többek között, amennyiben szükséges, a vitatott tevékenység felfüggesztése árán, méltányos, időszerű és nem kizáró módon költséges eljárást követve. Ezen cikk értelmében hozott döntéseket írásban kell megadni vagy rögzíteni. A bírósági határozatokat, és amikor lehetséges, egyéb testületek határozatait a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.”

Az uniós jog

A 85/337 irányelv

7 A 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a „projekt” fogalma a következőket foglalja magában: „épületek vagy egyéb létesítmények kivitelezése” vagy „egyéb beavatkozások a természetes környezetbe és tájba, beleértve az ásványkincsek kiaknázását is”. Az „engedély” pedig „a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy hatóságok olyan döntése, amely feljogosítja a projektgazdát a projekt elvégzésére”. A „nyilvánosság” és az „érintett nyilvánosság” fogalmának meghatározása továbbá a következő:

„»nyilvánosság«:

egy vagy több természetes vagy jogi személy, valamint a nemzeti jogszabályokkal, illetve gyakorlattal összhangban azok szövetségei, szervezetei, illetve csoportjai;

»érintett nyilvánosság«:

a 2. cikk (2) bekezdésében említett, a környezettel kapcsolatos döntéshozatali eljárásokban érintett vagy valószínűleg érintett, illetve abban érdekelt nyilvánosság; e meghatározás alkalmazásában a környezetvédelmet előmozdító és a nemzeti jog szerinti követelményeknek megfelelő nem kormányzati szervezeteket érdekeltnek kell tekinteni.”

8 A 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése ekképp rendelkezik:

„Mivel ez az irányelv a jogalkotási folyamaton keresztül valósítja meg célját, beleértve az információnyújtást is, jelen irányelv nem vonatkozik azokra a projektekre, amelyek részleteit a vonatkozó nemzeti jogszabály határozza meg.”

9 Az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek engedélyezése kötelező legyen és esetükben hatásvizsgálatot végezzenek. [...]”

10 Ugyanezen irányelv 5. cikkének (4) bekezdése kimondja:

„A tagállamok – szükség esetén – biztosítják, hogy azok a hatóságok, amelyek fontos információkkal rendelkeznek […], azokat a projektgazda rendelkezésére bocsássák.”

11 A 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Amennyiben az engedély megadására vagy elutasítására vonatkozóan határozatot hoztak, a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy hatóságok a megfelelő eljárásokkal összhangban erről tájékoztatják a nyilvánosságot és a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják a következő információkat:

– a határozat tartalma és az ahhoz kapcsolódó bármilyen feltétel,

– az érintett nyilvánosság által kifejezésre juttatott aggodalmak és vélemények vizsgálatát követően a határozat alapjául szolgáló főbb indokok és megfontolások, beleértve a nyilvánosság részvételének folyamatára vonatkozó információkat,

– szükség esetén a jelentős kedvezőtlen hatások elkerülése, csökkentése és, lehetőség szerint, ellensúlyozása céljából hozott főbb intézkedések leírása.”

12 Ezen irányelv 10a. cikke így rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy vonatkozó nemzeti jogrendszerükkel összhangban az érintett nyilvánosság azon tagjainak, akik

a) kellő mértékben érdekeltek; vagy

b) jogsérelemre hivatkoznak, amennyiben a tagállam közigazgatási eljárásjoga ezt előfeltételként írja elő,

a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtt felülvizsgálati eljáráshoz legyen joguk a határozatok, jogi aktusok és mulasztások anyagi vagy eljárási jogszerűségének kifogásolása céljából ezen irányelvnek a nyilvánosság részvételére vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel [helyesen: a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslati eljáráshoz való jogot, hogy vitassák az ezen irányelv nyilvánosság részvételére vonatkozó rendelkezéseinek a hatálya alá tartozó határozatok, jogi aktusok és mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét].

A tagállamok meghatározzák, hogy az eljárás melyik szakaszában kezdeményezhető a határozatok, jogi aktusok és mulasztások kifogásolása [helyesen: az eljárás melyik szakaszában támadhatók meg a határozatok, a jogi aktusok és a mulasztások].

Hogy mi minősül kellő mértékű érdekeltségnek és jogsérelemnek, azt a tagállamok határozzák meg, összhangban azzal a célkitűzéssel, amely szerint biztosítják az érintett nyilvánosságnak az igazságszolgáltatáshoz való széles körű jogát [helyesen: miszerint a nyilvánosságot széles körben illesse meg az igazságszolgáltatáshoz való jog]. Ebből a célból az 1. cikk (2) bekezdésében említett

követelményeknek megfelelő nem kormányzati szervezetek érdekeltségét e cikk a) pontjának az alkalmazásában kellő mértékűnek kell tekinteni. Továbbá e szervezetek jogait e cikk b) pontjának az alkalmazásában olyan jogoknak kell tekinteni, amelyek sérülhetnek.

E cikk rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtt folytatott előzetes felülvizsgálati eljárás lehetőségét, és nem érintik a bírósági felülvizsgálati eljárások kezdeményezését megelőzően a közigazgatási felülvizsgálati eljárások kimerítésének a követelményét, amennyiben a nemzeti jog alapján ilyen követelmény fennáll [helyesen: E cikk rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtti előzetes jogorvoslati eljárás lehetőségét, illetve nem mentesítenek a nemzeti jogszabályokban adott esetben előírt azon kötelezettség alól, hogy a bírósági eljárás megindítása előtt ki kell meríteni a közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket].

Az eljárásnak igazságosnak, méltányosnak és gyorsnak kell lennie, és nem lehet mértéktelenül drága.

E cikk rendelkezései hatékonyságának a növelése céljából a tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási és bírósági felülvizsgálati eljárásokról [helyesen: jogorvoslati eljárásokról] gyakorlati információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére.”

Az élőhelyirányelv

13 Az élőhelyirányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdése értelmében:

„(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében [helyesen: továbbá ha a (4) bekezdés másképp nem rendelkezik,] az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.”

A nemzeti jog

14 A Vallon Parlament által 2008. július 17-én elfogadott, az egyes olyan engedélyekről szóló rendelet, amelyek tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok állnak fenn (*Moniteur belge*, 2008. július 25., 38900. o.), 1–4. cikke az eredeti változatában a következőképpen rendelkezik:

„1. cikkAz alábbi tevékenységekre és munkálatokra vonatkozó városfejlesztési engedélyek, környezetvédelmi engedélyek és egyedi engedélyek kiadása kapcsán közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

1° A Liège-Bierset és a Charleroi-Bruxelles Sud regionális repülőtér infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó alábbi tevékenységek és átalakítási munkálatok:

a) a Liège-Bierset repülőtérre vonatkozóan:

– repülőgép-parkoló és a jövőbeli tehercsarnokok számára az északi rakodóterület kibővítése;

– elkerülőút és déli gurulóút;

– az üzemanyagtöltő-állomás negyedik tárolójának létesítése;

– TGV-teherpályaudvar;

– a gépjárműparkoló kibővítése az autópályától délre;

– jövőbeli irodaépület;

b) a Charleroi-Bruxelles Sud repülőtérre vonatkozóan:

– a kifutópálya meghosszabbítása, ideértve a felhajtó utak építését és az ezek közötti északi gurulóút meghosszabbítását;

– irányítótorony és radar;

– repülőgép-parkolók kibővítése;

– jégmentesítő terület kialakítása;

– az R3-as út és a repülőtér közötti közúti összeköttetés;

– körgyűrű és déli gurulóút;

– a repülőtér kibővítése;

– a gépjárműparkoló kibővítése;

– állomás és vasúti létesítmények;

2° az État fédéral, a Région flamande, wallonne és a Région de Bruxelles-Capitale közötti, az SNCB 2001–2012-es időszakra vonatkozó többéves befektetési tervével kapcsolatos, 2001. október 11-i együttműködési megállapodás végrehajtásaként a Région wallonne területén a regionális gyorsvasút-hálózattal (RER) összefüggő tevékenységek és munkálatok;

3° a vallon kormány által 1999. május 27-én elfogadott területfejlesztési tervezet (harmadik rész, 1.4. pont) végrehajtása keretében a Charleroi, Liège, Namur és Mons tömegközlekedésének szerkezeti modelljével összefüggő tevékenységek és munkálatok;

4° a Région wallonne területén található, a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó közösségi iránymutatásokról szóló 1692/96/EK határozat módosításáról szóló, 2004. április 29-i 884/2004/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban említett transzeurópai közlekedési hálózat hiányzó közúti és folyami szakaszai.

2. cikkAmennyiben az 1. cikkben felsorolt tevékenységek és munkálatok szerepelnek a vallon területrendezési, –fejlesztési, vagyongazdálkodási és energiakódex (Code wallon de l'Aménagement du Territoire, de l'Urbanisme, du Patrimoine et de l'Énergie) 84. cikkében, az engedélyt a Kormány vagy a meghatalmazottja az ugyanezen kódex 127. cikkében meghatározott részletszabályok és feltételek – ideértve e cikk 3. §-ában foglalt részletszabályokat és feltételeket – alapján adja ki.

Amennyiben az 1. cikkben felsorolt tevékenységek és munkálatok a környezetvédelmi engedélyről szóló, 1999. március 11-i rendelet (décret du 11 mars 1999 relatif au permis d'environnement) értelmében vett létesítményre vonatkoznak, annak kiadására a fenti rendelet 13. cikkének második bekezdése alapján kerül sor.

Az első és második bekezdéstől eltérve, amennyiben az engedély iránti kérelemnek akár az átvétele elismerésére, akár a benyújtására a jelen rendelet hatálybalépését megelőzően kerül sor, e kérelmet az ebben az időpontban hatályos rendelkezések szerint kell elbírálni.

3. cikkA megadásukat követő negyvenöt napon belül a Kormány a Vallon Parlament elé terjeszti az 1. cikkben felsorolt tevékenységekre és munkálatokra vonatkozó városfejlesztési engedélyeket, környezetvédelmi engedélyeket és egyedi engedélyeket. A 2. cikk harmadik bekezdésében meghatározott engedélyeket a Kormány a kézhezvételüktől számított negyvenöt napon belül a Parlament elé terjeszti.

A Vallon Parlament az engedélyeket tartalmazó iratanyagnak a Vallon Parlament Hivatalához történő benyújtásától számított hatvan napon belül megerősíti az előterjesztett engedélyt. Ha a megadott határidőn belül megerősítő rendelet nem kerül jóváhagyásra, az engedélyt meg nem adottnak kell tekinteni.

Az első és második bekezdésben szereplő határidő július 16. és augusztus 15. között nyugszik.

A Vallon Parlament által megerősített engedély a rendeletnek a Moniteur belge-ben való közzétételének időpontjától kezdve végrehajtható, és a Kormány ugyanezen kódex vagy az 1999. március 11-i rendelet rendelkezéseinek megfelelően megküldi az engedélyt.

4. cikkAmennyiben egy engedély iránti kérelem a Vallon Parlament által megerősített engedély kisebb mértékben történő módosítására irányul, e kérelem az ugyanezen kódex vagy ugyanezen rendelet közös szabályai alapján bírálandó el."

15 A Vallon Parlament 2008. július 17-i rendeletének 5–9. cikke előírja:

„5. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó tevékenységek és átalakítási munkálatok kapcsán az SA SAB részére a Liège-Bierset repülőtérre vonatkozóan kiadott környezetvédelmi engedélyről szóló 2005. augusztus 25-i miniszteri rendelet.

„6. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó tevékenységek és átalakítási munkálatok kapcsán a 2006. szeptember 13-i miniszteri rendelet, amely a Société régionale wallonne des transports-nak városfejlesztési engedélyt adott a Liège-Bierset repülőtér kifutópályájának meghosszabbítására vonatkozóan.

7. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó tevékenységek és átalakítási munkálatok kapcsán a Direction générale de l'Aménagement du Territoire, du Logement et du Patrimoine de Charleroi (a charleroi-i területrendezési, lakásügyi és kulturális örökséggel foglalkozó főigazgatóság) megbízott tisztviselője által az SA SOWAER részére 2003. szeptember 16-án kibocsátott városfejlesztési engedély, amely a Tintia-patak befedésére és a repülőtéri övezet északkeleti részén a domborzati viszonyok módosítására irányul.

8. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó tevékenységek és átalakítási munkálatok kapcsán a SA SOWAER részére a Charleroi-Bruxelles Sud repülőtérre (repülőtér: 3 000 000 utas/év) vonatkozóan kiadott egyedi engedélyről szóló, 2005. július 25-i miniszteri rendelet gépjárműparkolók (1600 földalatti parkolóhely és 1000 emeleti parkolóhely), e parkolóhelyekhez vezető utak, repülőgép-gurulóutak, a repülőtérhez kapcsolódó repülőgép-parkolók, szennyvíztisztító-állomások, műszaki épületek, üzemanyag-tároló (2420 m3 kerozin és 30 m3 gépjármű-üzemanyag tárolására) és új közutak megnyitására vonatkozóan.

9. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó cselekmények és átalakítási munkálatok kapcsán a Charleroi-Bruxelles-Sud repülőtér üzemeltetésére vonatkozóan az SA SOWAER részére kibocsátott környezetvédelmi engedélyről szóló, 2005. július 27-i miniszteri rendelet."

16 E rendelet 14–17. cikke kimondja:

14. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– az elővárosi vasúthálózat (RER), valamint az ahhoz kapcsolódó alárendelt pályák, csatlakozási pontok és a forgalombonyolítás kapcsán a 2006. február 9-i miniszteri rendelet, amely az SNCB-nek egyedi engedélyt adott ahhoz, hogy Waterloo, Braine-l'Alleud és Nivelles települések területén, a 124. sz., Brüsszel–Charleroi Infrabel-vasútvonalon egy harmadik és egy negyedik pályát építhessen és üzemeltethessen.

15. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– az IBW településközösség részére kiadott, Braine-le-Château településen 92 000 lakosegyenérték-kapacitású haini szennyvíztisztító állomás építésére és üzemeltetésére vonatkozó egyedi engedélyről szóló 2008. június 19-i miniszteri rendelet.

16. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– az SA Codic Belgique részére kiadott környezetvédelmi engedélyről szóló 2008. július 7-i miniszteri rendelet, amelynek tárgya a La Hulpe-ben, a chaussée de Bruxelles 135. sz. alatti ingatlanon található különböző műszaki berendezésekből álló közigazgatási és képzési központ üzemeltetése.

17. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra:

– a La Hulpe-ben, a chaussée de Bruxelles 135. sz. alatti ingatlanon található különböző műszaki berendezésekből álló közigazgatási és képzési központ építésére vonatkozóan az SA Codic Belgique részére kiadott városfejlesztési engedélyről szóló 2008. június 4-i miniszteri rendelet."

17 A Bírósághoz benyújtott iratokból lényegében kitűnik, hogy a Conseil d'État (államtanács) rendelkezik hatáskörrel a közigazgatási aktusok, a közigazgatási hatóságok rendeletei, valamint a jogalkotó közgyűlések vagy azok testületei által hozott közigazgatási aktusok ellen indított, megsemmisítés iránti keresetek elbírálására.

18 Ezzel szemben nincs hatásköre a jogalkotási jellegű aktusok ellen indított keresetek elbírálására.

19 Márpedig a Vallon Parlamentnek az építési engedélyeket és a munkálatok engedélyezését megerősítő rendelete jogalkotási jelleget kölcsönöz ezen engedélyeknek. Következésképpen a Conseil d'État elveszti e megerősített aktusok ellen irányuló, megsemmisítés iránti keresetek elbírálására vonatkozó hatáskörét, amely aktusokat már csak a Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság) előtt lehet megtámadni, amely előtt azonban csak bizonyos jogalapok hozhatók fel.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20 A Cour constitutionnelle előtt több, a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendeletének megsemmisítésére irányuló kereset van folyamatban, amely rendelet „megerősítette" a Liège-Bierset és a Charleroi-Bruxelles Sud repülőtérrel, valamint a Bruxelles–Charleroi-vasútvonallal összefüggő különböző munkálatokra vonatkozó építési engedélyeket, vagyis „közérdeken alapuló kényszerítő indokokkal" igazolta azt.

21 Ezenfelül a Conseil d'État is a Cour constitutionnelle-hez fordult az említett rendelet jogszerűségével kapcsolatos előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel. A Conseil d'État korábban maga is megkérdőjelezte ugyanezen rendeletnek az uniós joggal és az Aarhusi Egyezménnyel való összeegyeztethetőségét, és előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel fordult ezzel kapcsolatban a Bírósághoz, amelyek a C-128/09-C-131/09., C-134/09. és C-135/09. sz., Boxus és társai egyesített ügyekben 2011. október 18-án hozott ítélet (EBHT 2011., I-9711. o.) tárgyát képezték.

22 E jogalkotási aktus következtében az említett építési engedélyek többé nem támadhatók meg a Conseil d'État előtt, hanem kizárólag a Cour constitutionnelle előtt, és kizárólag azon jogszabályokba való ütközésére alapított indokkal, amelyek vizsgálata e bíróság hatáskörébe tartozik.

23 Így mindegyik alapügyben többek között azt kérték a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy határozzon arról, hogy a megtámadott rendelettel kizárhatók-e a Conseil d'État felülvizsgálata alól a szóban forgó engedélyek, és a Cour constitutionnelle felülvizsgálata alá rendelhetők-e, noha ez utóbbi bíróság előtt nem indítható olyan széles körben kereset, mint a Conseil d'État előtt. Ezáltal a jogalkotó megsértette az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2)–(4) bekezdésével és a 85/337 irányelv 10a. cikkével összefüggésben értelmezett Belga Alkotmányt.

24 E körülmények között a Cour constitutionnelle felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az […] Aarhusi Egyezmény 2. cikkének [(2) bekezdését] és 9. cikkének (4) bekezdését az ezen Egyezmény végrehajtási útmutatójában található információknak megfelelően kell-e értelmezni?

2) a) Az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének [(2) bekezdését] úgy kell-e értelmezni, hogy az kizárja az említett Egyezmény hatálya alól az olyan jogalkotási aktusokat, mint a [Vallon Parlament] 2008. július 17-i rendeletének […] 1–4. cikkében foglalt eljárás szerint kiadott városfejlesztési vagy környezetvédelmi engedélyek?

b) Az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének [(2) bekezdését] úgy kell-e értelmezni, hogy az kizárja az említett Egyezmény hatálya alól az olyan jogalkotási aktusokat, mint az ugyanezen rendelet 5–9. és 14–17. cikkében foglalt, városfejlesztési vagy környezetvédelmi engedélyek megerősítését?

c) A […] 85/337[…] irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az kizárja az említett irányelv hatálya alól az olyan jogalkotási aktusokat, mint az ugyanezen rendelet 1–4. cikkében foglalt eljárásnak megfelelően kiadott városfejlesztési vagy környezetvédelmi engedélyek?

d) A 85/337[…] irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az kizárja az említett irányelv hatálya alól az olyan jogalkotási aktusokat, mint az ugyanezen rendelet 5–9. és 14–17. cikkében foglalt, városfejlesztési vagy környezetvédelmi engedélyek megerősítését?

3) a) Az Aarhusi Egyezmény 3. cikkének (9) bekezdését és 9. cikkének (2), (3) és (4) bekezdését, valamint a 85/337[…] irányelv 10a. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan eljárás, mint amilyet ugyanezen rendelet 1–4. cikke állapít meg, amely alapján a rendeletalkotó olyan városfejlesztési és környezetvédelmi engedélyeket ad ki, amelyeket közigazgatási hatóság készít elő, és amelyek csak a[z előzetes döntéshozatalra utaló határozatban] ismertetett jogorvoslattal támadhatók meg a Cour constitutionnelle és a rendes bíróságok előtt?

b) Az Aarhusi Egyezmény 3. cikkének (9) bekezdését és 9. cikkének (2), (3) és (4) bekezdését, valamint a 85/337[…] irányelv 10a. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan jogalkotási aktusok elfogadása, mint az ugyanezen rendelet 5–9. és 14–17. cikkében foglalt, visszaható hatályú megerősítések, amelyek csak a[z előzetes döntéshozatalra utaló határozatban] ismertetett jogorvoslattal támadhatók meg a Cour constitutionnelle és a rendes bíróságok előtt?

4) a) Az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdését és a 85/337[…] irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan eljárás, mint amilyet ugyanezen rendelet 1–4. cikke állapít meg, amely alapján a városfejlesztési és környezetvédelmi engedélyeket kiadó rendeletnek nem kell tartalmaznia minden olyan információt, amely lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy ezek az engedélyek az Aarhusi Egyezmény és a 85/337[…] irányelv követelményeinek megfelelően elvégzett, megfelelő előzetes vizsgálaton alapulnak?

b) Az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdését és a 85/337[…] irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan jogalkotási aktusok elfogadása, mint az ugyanezen rendelet 5–9. és 14–17. cikkében foglalt megerősítések, amelyek nem tartalmaznak minden olyan információt, amely lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy ezek az engedélyek az Aarhusi Egyezmény és a 85/337[…] irányelv követelményeinek megfelelően elvégzett, megfelelő előzetes vizsgálaton alapulnak?

5) A[z élőhelyirányelv] 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ennek alapján a jogalkotó annak ellenére engedélyezhet olyan projekteket, mint amelyek az ugyanezen rendelet 16. és 17. cikkében szerepelnek, hogy a Conseil d'État a projektekre vonatkozóan lefolytatott

hatásvizsgálatot rendkívüli sürgősségi eljárásban hozott határozatával hiányosnak minősítette, és a Région wallonne-nak a természetes környezet ökológiai kezelésért felelős hatósága a hatásvizsgálattal ellentétesen foglalt állást?

6) Az előző kérdésre adott nemleges válasz esetén a[z élőhelyirányelv] 6. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ez alapján egy magántulajdonú társaság központi ügyvezetésének helyt adó, nagyszámú munkavállalót foglalkoztató létesítmény létrehozása nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak tekinthető?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

25 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdése arra vonatkozik, hogy az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdését és 9. cikkének (4) bekezdését az ezen Egyezmény végrehajtási útmutatójában található információknak megfelelően kell-e értelmezni.

26 Ezen útmutató szövegéből és különösen az „Útmutató használata" cím alatt szereplő magyarázatokból kiderül, hogy a nemzetközi szakértők által megfogalmazott e dokumentum egyetlen célja, hogy abból a szempontból elemezze az Aarhusi Egyezményt, hogy olvasói „elképzelést alkothassanak arról, mi az egyezmény, és mit jelenthet a gyakorlatban".

27 Bár az Aarhusi Egyezmény végrehajtási útmutatója ezért tekinthető olyan magyarázó jellegű dokumentumnak, amely adott esetben más releváns elemekkel együttesen figyelembe vehető ezen egyezmény értelmezése céljából, az abban szereplő elemzéseknek egyáltalán nincs kötelező erejük, és nem rendelkeznek olyan normatív jelleggel, mint amellyel az Aarhusi Egyezmény rendelkezései bírnak.

28 Az első kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy ugyan az Aarhusi Egyezmény 2. cikke (2) bekezdésének és 9. cikke (4) bekezdésének értelmezése során figyelembe vehető ezen egyezmény végrehajtási útmutatója, azonban egyáltalán nincs kötelező ereje, és nem rendelkezik olyan normatív jelleggel, mint amellyel az Aarhusi Egyezmény rendelkezései bírnak.

A második kérdésről

29 Második kérdésével, amelynek különböző alkérdéseit együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdését és a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy nem tartozik ezen egyezmény és irányelv hatálya alá az olyan aktus, mint a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendelete, amely a közigazgatási hatóság által előzetesen kiadott városfejlesztési engedélyeket, környezetvédelmi engedélyeket, illetve a munkálatokra vonatkozó engedélyeket azoknak jogalkotási jelleget kölcsönözve „megerősíti", amely engedélyek esetében kimondja, hogy „közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállása került megállapításra".

30 A 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdéséből következik, hogy amennyiben ezen irányelv céljait, ideértve az információnyújtást is, jogalkotási eljáráson keresztül érik el, akkor ezen irányelv nem vonatkozik a szóban forgó projektre (lásd a C-287/98. sz. Linster-ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6917. o.] 51. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 36. pontját).

31 E rendelkezés két feltétel fennállása esetén zárja ki a projektet a 85/337 irányelv hatálya alól. Az első feltétel megköveteli, hogy a projekt részleteit egyedi jogalkotási aktus fogadja el. A második szerint ezen irányelv céljait, beleértve az információnyújtást, jogalkotási folyamaton keresztül kell

megvalósítani (lásd a C-435/97. sz., WWF és társai ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-5613. o.] 57. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 37. pontját).

32 Az első feltétel mindenekelőtt azt jelenti, hogy a projektet egyedi jogalkotási aktus fogadja el. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a „projekt” és az „engedély” fogalmait meghatározza a 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése. Ezért egy projektet elfogadó jogalkotási aktusnak ahhoz, hogy ezen irányelv 1. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozzon, egyedinek kell lennie, és az ilyen engedéllyel azonos jellemzőket kell felmutatnia. Ezen aktusnak többek között meg kell adnia a projektgazdának a projekt kivitelezésére vonatkozó jogokat (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 58. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 38. pontját).

33 A projektet ezenkívül részleteiben, vagyis kellően pontos és végleges módon kell elfogadni úgy, hogy az azt elfogadó jogalkotási aktusnak az engedélyhez hasonlóan és jogalkotói mérlegelést követően magában kell foglalnia a projektnek a környezeti hatásvizsgálat szempontjából jelentőséggel bíró valamennyi elemét (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 59. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 39. pontját). A jogalkotási aktusnak így tanúsítania kell, hogy a 85/337 irányelv célkitűzéseit az érintett projektet illetően elérték (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 56. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 39. pontját).

34 Ebből következik, hogy egy jogi aktus nem tekinthető úgy, hogy valamely projektet a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése értelmében véve részleteiben fogad el, amennyiben nem tartalmazza az e projekt környezeti hatásvizsgálatához szükséges elemeket, vagy amennyiben a projekt kivitelezésére vonatkozó jogok projektgazdának történő megadásához más aktusok elfogadását teszi szükségessé (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 62. pontját, valamint a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 57. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 40. pontját).

35 A második feltétellel kapcsolatban a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy ezen irányelv fő célja annak biztosítása, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 52. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 41. pontját).

36 A 85/337 irányelv hatodik preambulumbekezdése továbbá meghatározza, hogy ezt a vizsgálatot a projektgazda által szolgáltatott, és azon hatóságok, valamint személyek által esetlegesen kiegészített megfelelő adatok alapján kell elvégezni, amelyeket és akiket a projekt érinthet (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 61. pontját, a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 53. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 42. pontját).

37 Következésképpen a jogalkotónak a projekt elfogadásának időpontjában kielégítő információval kell rendelkeznie. A 85/337 irányelv 5. cikkének (3) bekezdéséből és annak IV. mellékletéből következik, hogy a projektgazdának olyan információkat kell benyújtania, amelyek tartalmazzák legalább a projekt leírását a projekt helyére, kialakítására és méretére vonatkozó információkkal, a jelentős kedvezőtlen hatások elkerülésére, csökkentésére és – lehetőség szerint – ellensúlyozására tervezett intézkedések leírását, valamint a projekt várható fő környezeti hatásainak meghatározásához és vizsgálatához szükséges adatokat (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 55. pontját, valamint a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 43. pontját).

38 A több szakaszból álló terv jóváhagyási eljárásának a jellemzőire tekintettel a 85/337 irányelvvel nem ellentétes az, hogy ugyanazon projektet kettő, együtt az 1. cikk (2) bekezdése értelmében vett engedélynek tekintett nemzeti jogi aktus hagy jóvá (lásd ebben az értelemben a C-508/03. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3969. o.]

102. pontját). Következésképpen a jogalkotó a projektet engedélyező végleges aktus elfogadása során felhasználhatja az előzetes közigazgatási eljárás keretében összegyűjtött információkat (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 44. pontját).

39 Egy ilyen közigazgatási eljárás fennállásának nem lehet azonban az a következménye, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése alapján valamely projekt egy egyedi jogalkotási aktussal részleteiben elfogadottnak tekinthető, amennyiben e jogalkotási aktus nem felel meg a jelen ítélet 31. pontjában említett két feltételnek. Így amint a Bíróság a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 45. pontjában kimondta, egy olyan jogalkotási aktus, amely tisztán és egyszerűen csupán „megerősíti" a korábbi közigazgatási aktust arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállását egy olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek a 85/337 irányelv hatálya alóli kizárásához.

40 Különösen, egy anélkül elfogadott jogalkotási aktus, hogy a jogalkotó testület tagjai rendelkeznének a jelen ítélet 37. pontjában említett információkkal, nem tartozhat a 85/337 irányelv 1. cikke (5) bekezdésének a hatálya alá (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 46. pontját).

41 A nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy e feltételek teljesülnek-e. E tekintetben figyelembe kell vennie mind az elfogadott jogalkotási aktus tartalmát, mind az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészét és különösen az előkészítő iratokat és a parlamenti vitákat (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 47. pontját).

42 A 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdésével kapcsolatos, fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítéletben alkalmazott e megoldás átültethető az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdésére. Egyfelől ugyanis ezen Egyezmény 2. cikke (2) bekezdésének tartalma lényegében hasonló az ezen irányelv 1. cikke (5) bekezdésének tartalmához. Másfelől egyetlen, az Aarhusi Egyezmény céljára vagy hatályára alapítható indok sem akadályozhatja meg azt, hogy a Bíróság az általa a 85/337 irányelv hasonló rendelkezéseire vonatkozóan kialakított értelmezést ezen egyezmény rendelkezéseinek értelmezésére ültesse át.

43 A második kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdését és a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e jogszabályok hatálya alól csak azok a projektek vannak kizárva, amelyek részleteit egyedi jogalkotási aktussal fogadták el oly módon, hogy az említett jogszabályok a jogalkotási folyamaton keresztül megvalósították a céljukat. A nemzeti bíróság feladata annak – az elfogadott jogalkotási aktus tartalmának, valamint az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészének és különösen az előkészítő iratoknak és a parlamenti vitáknak a figyelembevételével történő – vizsgálata, hogy e két feltétel teljesült-e. E tekintetben az olyan jogalkotási aktus, amely mindössze „megerősíti" a korábbi közigazgatási aktust arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállását olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek ezen egyezmény, illetve ezen irányelv hatálya alóli kizárásához.

A harmadik kérdésről

44 A harmadik kérdésével, amelynek különböző alkérdéseit együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2)–(4) bekezdését és a 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy a hatályuk alá tartozó projekt megvalósításához való jogot olyan jogalkotási aktus keletkezteti, amellyel szemben a

nemzeti jog nem biztosít bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslatot, hogy vitassák ezen aktus anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét.

45 Az Aarhusi Egyezmény 6. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (2) bekezdéséből, valamint a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdéséből következik, hogy sem ezen egyezmény, sem ezen irányelv nem alkalmazandó a jelen ítélet 31. pontjában felidézett feltételeknek megfelelő jogalkotási aktussal elfogadott projektekre (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 50. pontját).

46 A többi aktus esetében, vagyis amelyeket nem jogalkotási jellegű aktussal vagy az e feltételeknek meg nem felelő jogalkotási aktussal fogadtak el, magából az Aarhusi Egyezmény 9. cikke (2) bekezdésének és a 85/337 irányelv 10a. cikkének a szövegéből következik, hogy az államoknak elő kell írniuk a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslat lehetőségét, hogy vitassák az Aarhusi Egyezmény 6. cikke vagy a 85/337 irányelv hatálya alá tartozó határozatok, intézkedések és mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 51. pontját).

47 A tagállamok az eljárási önállóságuk alapján, valamint az egyenértékűség elvének és a tényleges érvényesülés elvének a betartására is figyelemmel mozgástérrel rendelkeznek az Aarhusi Egyezmény 9. cikke (2) bekezdésének és a 85/337 irányelv 10a. cikkének a végrehajtását illetően. Az ő feladtuk különösen meghatározni azt, hogy mely bíróság vagy törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület rendelkezik hatáskörrel az e rendelkezésben említett jogorvoslat elbírálására, és milyen eljárási módszerek szerint, feltéve hogy a fent említett rendelkezéseket betartották (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 52. pontját).

48 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikke és a 85/337 irányelv 10a. cikke azonban elvesztené a hatékony érvényesülését, ha csupán annak a körülménynek, hogy valamely projektet a jelen ítélet 31. pontjában felidézett feltételeknek meg nem felelő jogalkotási aktus fogad el, az lenne a következménye, hogy kizárja az arra irányuló mindenféle jogorvoslatot, hogy e szövegek értelmében vitassák annak anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 53. pontját).

49 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikkéből és a 85/337 irányelv 10a. cikkéből adódó követelmények e tekintetben feltételezik, hogy amennyiben egy, az Aarhusi Egyezmény 6. cikke vagy a 85/337 irányelv hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogad el, az a kérdés, hogy e jogalkotási aktus megfelel-e az ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében szereplő és a jelen ítélet 31. pontjában felidézett feltételeknek, a nemzeti eljárási szabályok értelmében bírósági vagy törvény értelmében létrehozott független és pártatlan testület által végzendő felülvizsgálat tárgyát kell, hogy képezhesse (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 54. pontját).

50 Abban az esetben, ha az ilyen aktussal szemben nincs semmiféle, fent felidézett jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörükben eljáró nemzeti bíróságok feladata az előző pontban leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 55. pontját).

51 A jelen ügyben, ha a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendelete nem felel meg a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében szereplő és a jelen ítélet 31. pontjában felidézett feltételeknek, és ha bebizonyosodik, hogy az alkalmazandó nemzeti szabályok alapján semmiféle bíróság vagy törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület nem rendelkezik hatáskörrel e rendelet anyagi jogi vagy eljárásjogi érvényességének a felülvizsgálatára, úgy

azt az Aarhusi Egyezmény 9. cikkéből és a 85/337 irányelv 10a. cikkéből eredő követelményekkel összeegyeztethetetlennek kell tekinteni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát azt figyelmen kívül hagyni (lásd a fent hivatkozott Boxus és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 56. pontját).

52 A harmadik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2)–(4) bekezdését és a 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:

– amennyiben az e rendelkezések hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogadja el, a nemzeti eljárási szabályok alapján bíróságnak vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testületnek meg kell tudnia vizsgálnia azt, hogy ez a jogalkotási aktus megfelel-e az ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek; és

– abban az esetben, ha az ilyen aktussal szemben nincs semmilyen, fent felidézett jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörükben eljáró nemzeti bíróságok feladata az előző francia bekezdésben leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.

A negyedik kérdésről

53 A negyedik kérdésével, amelynek különböző alkérdéseit együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdését és a 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan jogalkotási aktusok elfogadása, amelyek nem tartalmaznak minden, az elfogadásukhoz vezető olyan indokot, amely lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy ezek az engedélyek az egyezmény és az irányelv követelményeinek megfelelően elvégzett, megfelelő előzetes vizsgálaton alapulnak.

54 A Bíróság kimondta, hogy a 85/337 irányelv 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy az nem írja elő, hogy azon határozatnak, amely megállapítja, hogy az említett irányelv II. mellékletének hatálya alá tartozó projektet nem kell hatásvizsgálatnak alávetni, maga is tartalmazza mindazon indokokat, amelyek alapján a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy határozott, hogy az nem szükséges, azonban amennyiben valamely érdekelt személy ezt kéri, a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kötelessége tájékoztatni őt az e határozat alapjául szolgáló okokról vagy az előterjesztett kérelemre válaszul adandó információkról és a vonatkozó dokumentumokról (lásd a C-75/08. sz. Mellor-ügyben 2009. április 30-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-3799. o.] 61. pontját).

55 Ez az értelmezés átültethető a 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésére.

56 Így a 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a nyilvánosságot a megfelelő eljárásokkal összhangban tájékoztassák a hatáskörrel rendelkező hatóság által hozott határozatról és az e határozat alapjául szolgáló indokokról, ebből azonban nem következik az, hogy magának a határozatnak kell tartalmaznia azon indokokat, amelyek alapján a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy határozott, hogy az szükséges (lásd analógia útján a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 56. pontját).

57 Az viszont következik ebből, hogy a harmadik személyeknek, illetve az érintett közigazgatási szerveknek meg kell tudniuk bizonyosodni afelől, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságnak a nemzeti jog által előírt szabályokkal összhangban tudomása volt arról, hogy a 85/377 irányelv követelményeivel összhangban előzetes és megfelelő vizsgálatot végeztek (lásd a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 57. pontját).

58 Ezenkívül az érdekelt magánszemélyek, illetve az egyéb érintett nemzeti hatóságok számára biztosítani kell, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság ezen, vizsgálatra vonatkozó kötelezettségét betartathassák, adott esetben akár bírói úton is (lásd a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 58. pontját).

59 E tekintetben a bírósági felülvizsgálat hatékonysága, amelynek a megtámadott határozat indokolásának jogszerűségére kell vonatkoznia, általában azt foglalja magában, hogy az eljáró bíróság megkövetelheti a hatáskörrel rendelkező hatóságtól ezen indokok közlését. Azonban az uniós jog által biztosított valamely jog hatékony védelmének garantálását tekintve ugyancsak szükséges, hogy az érdekelt személyek e jogot a lehető legjobb feltételek mellett megvédhessék, továbbá hogy részükre ismerjék el annak lehetőségét, hogy a helyzet teljes ismeretében eldönthessék, vajon hasznos-e számukra, hogy a bírósághoz forduljanak. Ebből az következik, hogy ilyen esetben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság köteles velük a határozat alapját képező indokokat akár magában a határozatban, akár a kérelmükre megfogalmazott utólagos közleményben ismertetni (lásd a 222/86. sz., Heylens és társai ügyben 1987. október 15-én hozott ítélet [EBHT 1987., 4097. o.] 15. pontját, valamint a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 59. pontját).

60 Ezen utólagos közlemény formáját tekintve nem csupán az indokok kifejezett felsorolása, hanem az előterjesztett kérelemre válaszul adandó információk és a vonatkozó dokumentumok rendelkezésre bocsátása is lehet (lásd a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 60. pontját).

61 Noha magának a határozatnak nem kell feltétlenül tartalmaznia az indokokat, a hatáskörrel rendelkező hatóság mindazonáltal – az alkalmazandó nemzeti jogszabály értelmében vagy hivatalból – megjelölheti határozatában az annak alapjául szolgáló okokat (lásd a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 63. pontját).

62 Ebben az esetben e határozatnak lehetővé kell tennie az érintett személyek részére azon lehetőség célszerűségének megítélését, hogy a szóban forgó határozat ellen keresetet indítsanak, tekintettel adott esetben azon tényezőkre, amelyek ezt követően juthattak tudomásukra (lásd a fent hivatkozott Mellor-ügyben hozott ítélet 64. pontját).

63 Ez az értelmezés átültethető az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdésére. Egyfelől ugyanis e rendelkezés tartalma lényegében hasonló a 85/337 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének tartalmához. Másfelől egyetlen, az Aarhusi Egyezmény céljára vagy hatályára alapítható indok sem akadályozhatja meg azt, hogy a Bíróság a 85/337 irányelv hasonló rendelkezéseire általa kialakított értelmezést ezen egyezmény rendelkezéseinek értelmezésére ültesse át.

64 A negyedik kérdésre tehát az a választ kell adni, hogy az Aarhusi Egyezmény 6. cikkének (9) bekezdését és a 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem írja elő, hogy magának a határozatnak tartalmaznia kell azon indokokat, amelyek alapján a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy határozott, hogy az szükséges. Mindazonáltal, abban az esetben, ha valamely érdekelt személy ezt kéri, a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kötelessége tájékoztatni őt az e határozat alapjául szolgáló okokról vagy az előterjesztett kérelemre válaszul adandó információkról és a vonatkozó dokumentumokról.

Az ötödik kérdésről

65 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ennek alapján a jogalkotó anélkül engedélyezhet valamely tervet vagy projektet, hogy megbizonyosodott volna arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét.

66 Az élőhelyirányelv 6. cikkének (3) bekezdése olyan vizsgálati eljárást ír elő, amelynek célja, hogy előzetes ellenőrzési mechanizmus segítségével biztosítsa, hogy valamely tervet vagy projektet – amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de arra jelentős hatással lehet – csak akkor lehessen engedélyezni, amennyiben nem befolyásolja hátrányosan az érintett természeti terület épségét (lásd a C-127/02. sz., Waddenvereniging és Vogelbeschermingsvereniging ügyben 2004. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-7405. o.] 34. pontját).

67 Csak akkor engedélyezhető valamely terv vagy projekt, ha az illetékes nemzeti hatóságok megbizonyosodtak arról, hogy az nem jár az érintett természeti terület épségét veszélyeztető káros hatásokkal. Ez az eset akkor áll fenn, ha tudományos szempontok alapján nem marad semmilyen ésszerű kétség a tekintetben, hogy ilyen hatások nem következnek be (lásd a C-239/04. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2006. október 26-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-10183. o.] 20. pontját). A projekt kivitelezését engedélyező határozat meghozatalának időpontjában kell továbbá, hogy tudományos szempontok alapján ne maradjon semmilyen ésszerű kétség a tekintetben, hogy az nem jár az érintett természeti terület épségét veszélyeztető káros hatásokkal (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 24. pontját).

68 Ezenfelül az élőhelyirányelv értelmében a közösségi jelentőségű területek vonatkozásában – és különösen az elsődleges fontosságú élőhelyeket magukban foglaló területek – a tagállamoknak az ezen irányelvben meghatározott védelem céljának megfelelő, az e területek nemzeti szintű ökológiai érdekének védelmére alkalmas intézkedéseket kell hozniuk (lásd a C-117/03. sz., Dragaggi és társai ügyben 2005. január 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-167. o.] 30. pontját, valamint a C-491/08. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2010. június 10-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-74. o.] 30. pontját).

69 E kötelezettségek az élőhelyirányelv alapján a szóban forgó terv vagy projekt engedélyezésére hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság jellegétől függetlenül terhelik a tagállamokat. Ezen irányelv 6. cikkének (3) bekezdése értelmében, amelyben a „hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok” szerepel, egyetlen különös szabályt sem ír elő a jogalkotó által jóváhagyott tervekre vagy projektekre vonatkozóan. Ez a minőség következésképpen nem befolyásolja azon kötelezettségek tartalmát vagy terjedelmét, amely a tagállamokat az élőhelyirányelv 6. cikke (3) bekezdésének rendelkezései alapján terheli.

70 Az ötödik kérdésre tehát az a választ kell adni, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ennek alapján a nemzeti hatóság – ideértve a jogalkotót is – nem engedélyezhet anélkül valamely tervet vagy projektet, hogy megbizonyosodott volna arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét.

A hatodik kérdésről

71 Hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné tudni, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy ez alapján egy magántulajdonú társaság központ ügyvezetésének helyt adó létesítmény létrehozása e rendelkezés értelmében vett, nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak – ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű okokat – tekinthető, amely igazolhatja az érintett természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló terv vagy projekt megvalósítását.

72 Az élőhelyirányelv 6. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások az irányelv 6. cikke (3) bekezdésének első mondata szerinti vizsgálatának a kedvezőtlen eredménye ellenére valamely nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indokra figyelemmel – ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű okokat – alternatív megoldás hiányában mégis végre kell hajtani egy tervet vagy projektet, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében (lásd a C-304/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-7495. o.] 81. pontját).

73 Az említett irányelv 6. cikkének (4) bekezdését, mint az említett cikk (3) bekezdésének második mondatában felsorolt engedélyezési kritériumoktól eltérő rendelkezést, szigorúan kell értelmezni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélet 82. pontját).

74 E rendelkezés csak azt követően alkalmazható, hogy a terv vagy a projekt hatásait az élőhelyirányelv 6. cikke (3) bekezdésének megfelelően vizsgálták. Az említett hatások ismerete a kérdéses területre vonatkozó védelmi célkitűzések tekintetében ugyanis elengedhetetlen előfeltétele az említett 6. cikk (4) bekezdése alkalmazásának, mivel ezen elemek hiányában az említett eltérő rendelkezés semmilyen alkalmazási feltétele nem értékelhető. Az esetleges nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indokok és a kevésbé káros alternatívák fennállásának a vizsgálata ugyanis a mérlegelt terv vagy projekt által a terület tekintetében fennálló veszélyekhez viszonyított mérlegelést tesz szükségessé. Ezenfelül az esetleges kiegyenlítő intézkedések jellegének meghatározása érdekében az említett terület tekintetében fennálló veszélyeket pontosan meg kell határozni (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélet 83. pontját).

75 Az élőhelyirányelv 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett, igazoló jellegű érdeknek egyszerre kell „közérdeknek” és „nyomósnak” lenni, ami azt jelenti, hogy olyan jelentőséggel kell bírnia, amely az irányelvnek a természetes élőhelyek, a vadon élő állatok és növények védelmére irányuló céljával egyensúlyban áll.

76 Valamely vállalkozás létrehozatalára vagy kibővítésére szolgáló munkálatok főszabály szerint csak kivételes körülmények között felelnek meg e feltételeknek.

77 E helyzet fennállása nem zárható ki, amennyiben egy – bár magánjellegű – projekt jellegénél fogva, valamint azon gazdasági és társadalmi összefüggések miatt, amelybe illeszkedik, valóban nyomós közérdekkel bír, és ha az alternatív megoldások hiánya bizonyított.

78 Ezen kritériumokra tekintettel valamely társaság központi ügyvezetésének helyt adó létesítmény puszta létrehozása főszabály szerint nem minősül az élőhelyirányelv 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak.

79 A hatodik kérdésre tehát az a választ kell adni, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ez alapján egy társaság központi ügyvezetésének helyt adó létesítmény létrehozása főszabály szerint nem tekinthető e rendelkezés értelmében olyan nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak – ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű indokokat –, amely igazolhatja az érintett természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló terv vagy projekt megvalósítását.

A költségekről

80 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Noha a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én kötött és az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény 2. cikke (2) bekezdésének és 9. cikke (4) bekezdésének értelmezése során figyelembe vehető ezen egyezmény végrehajtási útmutatója, azonban egyáltalán nincs kötelező ereje, és nem rendelkezik olyan normatív jelleggel, mint amellyel az említett egyezmény rendelkezései bírnak.**

2) **A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény 2. cikkének (2) bekezdését és a 2003. május 26-i 2003/35/EK európai**

parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e jogszabályok hatálya alól csak azok a projektek vannak kizárva, amelyek részleteit egyedi jogalkotási aktussal fogadták el oly módon, hogy az említett jogszabályok a jogalkotási folyamaton keresztül megvalósították a céljukat. A nemzeti bíróság feladata annak – az elfogadott jogalkotási aktus tartalmának, valamint az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészének és különösen az előkészítő iratoknak és a parlamenti vitáknak a figyelembevételével történő – vizsgálata, hogy e két feltétel teljesült-e. E tekintetben az olyan jogalkotási aktus, amely mindössze „megerősíti" a korábbi közigazgatási aktust arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő indokok fennállását olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek ezen egyezmény, illetve ezen módosított irányelv hatálya alóli kizárásához.

3) **A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény 3. cikkének (9) bekezdését, 9. cikkének (2)–(4) bekezdését és a 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:**

   – **amennyiben az e rendelkezések hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogadja el, a nemzeti eljárási szabályok alapján bíróságnak vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testületnek meg kell tudnia vizsgálnia azt, hogy ez a jogalkotási aktus megfelel-e az ezen módosított irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek; és**

   – **abban az esetben, ha az ilyen aktussal szemben nincs semmilyen, fent felidézett jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörükben eljáró nemzeti bíróságok feladata az előző francia bekezdésben leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.**

4) **A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény 6. cikkének (9) bekezdését és a 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem írja elő, hogy magának a határozatnak tartalmaznia kell azon indokokat, amelyek alapján a hatáskörrel rendelkező hatóság úgy határozott, hogy az szükséges. Mindazonáltal, abban az esetben, ha valamely érdekelt személy ezt kéri, a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kötelessége tájékoztatni őt az e határozat alapjául szolgáló okokról vagy az előterjesztett kérelemre válaszul adandó információkról és a vonatkozó dokumentumokról.**

5) **A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ennek alapján a nemzeti hatóság – ideértve a jogalkotót is – nem engedélyezhet anélkül valamely tervet vagy projektet, hogy megbizonyosodott volna arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét.**

6) **A 92/43 irányelv 6. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ez alapján egy társaság központi ügyvezetésének helyt adó létesítmény létrehozása főszabály szerint nem tekinthető e rendelkezés értelmében olyan nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indoknak – ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű indokokat –, amely igazolhatja az érintett természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló terv vagy projekt megvalósítását.**

Aláírások